TAMLAMALAR:

İSİM TAMLAMASI الإضافة

İsim tamlaması en az iki isimden oluşur.

بابُ البيتِ : evin kapısı
مضاف م. إليه

Burada البيت kelimesi, باب kelimesini tamlıyor. Dolayısıyla البيت kelimesi tamlayan, باب kelimesi ise tamlanandır. Arapçada, tamlanana muzaf, tamlayana da muzafun ileyh diyoruz. Örnekler:

سقفُ البيتِ : evin çatısı
مضاف م. إليه

سيّارةُ المديرِ : müdürün arabası
مضاف م. إليه

ساعةُ الرجلِ : adamın saati
مضاف م. إليه

Önce muzaf, sonra muzafun ileyh gelir. Bu sıralamaya kesinlikle dikkat edilmelidir.

Muzafın harekesi cümle içindeki konumuna göre değişse de, muzafun ileyhi daima kesra ile harekelenir. Yani mecrurudur.

Muzaf nekre, muzafun ileyh marife olarak gelir. Muzafun ileyhin nekre olması durumunda, muzaf tahsis (mahsus olma) anlamı kazanır. Örnekler:

كتابُ الطالبِ : öğrencinin kitabı --- كتابُ طالبٍ : (herhangi) bir öğrencinin kitabı
إمامُ المسجدِ : mescidin imamı --- إمامُ مسجدٍ : (herhangi) bir mescidin imamı
ساعةُ الذهبِ : altın saat --- ساعةُ ذهبٍ : (herhangi) altın bir saat.

Müfred kelime muzaf olunca sonundaki çift harekeden biri düştüğü gibi, müsna ve cemi müzekker salimlerin de nunları (ن) düşer.

Aşağıda görüleceği üzere muzaf durumundaki müfred مُعلّمٌ kelimesinden tenvin, ikil معلّمان kelimesinden ve cemi müzekker معلّمونَ kelimesinden de nunlar düşmüştür.

معلّمُ المدرسةِ : okulun öğretmeni (müfred)
معلّماَ المدرسةِ : okulun iki öğretmeni (müsenna)
رأيتُ معلّميْ المدرسةِ : okulun iki öğretmenini gördüm.(müsna, nasb hali)
معلّموُ المدرسةِ : okulun öğretmenleri (cemi müzekker salim, ref hali)
رأيتُ معلّمي المدرسةِ : okulun öğretmenlerine selam verdim.(cem müz. salim, nasb hali)

Zincirleme isim tamlamalarında yalnız sondaki muzafun ileyh ال takısı alır. Örnek:
مفتاحُ بابِ البيتِ : evin kapısının anahtarı
قلمُ مديرِ المدرسةِ : okulun müdürünün kalemi
بنتُ إمامِ المسجدِ : mescidin imamının kızı

(بعد) ve (قبْل) muzaf olarak gelirler. Fetha üzere mebni olan bu kelimeler muzafun ileyhleri hazfedilince zamme üzere mebni olurlar.

قرأ عليٌّ منْ قبْلُ : Ali önceden okudu.
حَضرَ أحْمدُ إلى الدرس منْ بَعدُ : Ahmed derse sonradan geldi.